

افزایش خلاقیت تصویری کودکان

(شامل تمرینات مفید)

بر مبنای شیوه‌ی نوین آموزشی

(دو زبانه)

رکسانا هروی

انتشارات مجل

سرشناسه	هروی، رکسانا، ۱۳۶۶ -
عنوان و نام پدیدآور	افزایش خلاقیت تصویری کودکان (شامل تمرینات مفید بر مبنای شیوهی نوین آموزش) / رکسانا هروی.
مشخصات نشر	تهران: جنگل، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	ج: مصور؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۲۳۸-۳۵۸-۹
وضعیت فهرست نویسی	فیپا
یادداشت	فهرست نویسی بر اساس جلد دوم.
موضوع	خلاقیت در کودکان
موضوع	Creative ability in children
موضوع	آموزش دیداری
موضوع	Visual education
موضوع	کودکان -- هوش آزمایی
موضوع	Children -- Intelligence testing
موضوع	معمایهای تصویری -- ادبیات کودکان و نوجوانان
موضوع	Picture puzzles -- Juvenile literature
موضوع	معمایهای هزارتو -- مصور -- ادبیات کودکان و نوجوانان
موضوع	Maze puzzles -- Pictorial works -- Juvenile literature
رده بندی کنگره	LB۱۰۶۲
رده بندی دیویی	۳۷۰/۱۸۷
شماره کتابشناسی ملی	۸۵۶۳۵۷
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیل

www.ketab.ir

انتشارات جنگل

عنوان کتاب: افزایش خلاقیت تصویری کودکان (شامل تمرینات مفید بر مبنای شیوهی آموزش) جلد
 مؤلف: رکسانا هروی
 ناشر: انتشارات جنگل
 مدیر تولید: رضا خسروان
 نوبت و سال چاپ: اول، ۱۴۰۰
 قطع و تیراژ: رقعی - ۵۰۰ نسخه
 قیمت: ۱۲۰,۰۰۰ تومان
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۳۸-۳۵۸-۹

واحد تولید: ۶۶۴۹۵۲۷۵ و ۶۶۴۸۲۸۳۰-۰۲۱

دفتر فروش تهران: ۰۲۱-۵۴۱۱۳ - ۰۲۱-۶۶۴۰۴۰۲۲

دفتر فروش اصفهان: ۰۳۱-۳۳۲۰۵۰۰۵ دفتر فروش رشت: ۰۱۳-۳۳۲۶۵۱۱۳

www.jangal.com

کتابخانه دیجیتال جنگل

فهرست مطالب

مقدمه	۵
قسمت اول بخش اول: نقاشی را کامل کن	۱۱
قسمت دوم بخش اول: کامل کردن داستان تصویری	۱۴۵
قسمت سوم بخش اول: طراحی روی انواع لباس (طرح روی لباس‌ها را با سلیقه‌ی خودت نقاشی کن)	۱۶۳
بخش دوم: پاسخ به پرسش‌ها از طریق نقاشی	۱۷۵
بخش سوم: ماز تصویری	۲۰۹
بخش چهارم: یافتن اختلاف تصاویر	۲۷۳
بخش پنجم: یافتن اشیای مخفی در تصاویر	۳۱۷

«هر کودک یک هنرمند است اما مسئله‌ی اصلی هنرمند باقی ماندن است.» این جمله‌ی زیبا و مشهور از هنرمند پرآوازه، پیکاسو را سال‌های پیش هنگامی که یک نوجوان بودم و بدلیل عشق و شیفتگی زیاد به هنر نقاشی آثار و زندگی‌نامه‌ی اکثر هنرمندان این عرصه را مطالعه و بررسی می‌کردم در یک متن خواندم، اما حقیقت این است که مفهوم واقعی و عمیق آن را زمانی که خودم یک مادر شدم با تمام وجود درک کردم. تا پیش از این دوران با وجود این که خود کارهای هنری انجام می‌دادم و عاشق طراحی و نقاشی بودم، هیچ وقت در زمینه‌ی آموزش و مربی‌گری کودک فعالیت نداشتم و بطور مستقیم با کودکان در محیط‌های هنری و آموزشی در ارتباط نبودم. هنگامی که دخترم به دنیا آمد و به سنین نوپایی رسید، از آن جایی که نقاشی یکی از مهم‌ترین سرگرمی‌ها و دل‌مشغولی‌های من بود، اغلب اوقات در حضور او هنگامی که مشغول بازی و شیطنت بود، من هم مشغول نقاشی کشیدن می‌شدم و انواع ابزارهای رنگ آمیزی و طراحی و کاغذ و بوم در اتاق پراکنده بود. از همان ابتدا که تازه راه رفتن را شروع کرده بود با دیدن این صحنه بشدت ذوق زده و

هیجان زده می‌شد و خودش را به من می‌رساند و مشتاقانه فعالیت من را نظاره می‌رکد، همچنین ابزار و وسایل را لمس می‌کرد و با کنجکاوی هر یک را به دقت بررسی می‌کرد تا چیزهای تازه کشف کند. رفته رفته هر چه بزرگتر می‌شد بواسطه‌ی رشد ذهنی و افزایش مهارت‌های فکری‌اش در استفاده از ابزارهای نقاشی مهارت بیشتری می‌یافت و تمایل داشت خودش نیز در این فعالیت‌ها مشارکت داشته باشد، با این که در ابتدا قلم به دست گرفتن برایش بسیار دشوار بود و آن را با سختی در میان انگشتان کوچکش نگه می‌داشت اما بسیار مشتاق و مصمم بود که این کار را فرا بگیرد و خودش بتواند نقاشی بکشد و از دیدن خطوط و اشکالی که با حرکت دادن مواد بر روی کاغذ ایجاد می‌شد بسیار شگفت‌زده و ذوق زده می‌شد. مشاهده‌ی این اشتیاق و انرژی وصف‌ناپذیر در وجود دخترم مرا به دوران کودکی خودم بازگرداند و به یاد آوردم هر چه سنم کمتر بود انگیزه و شوق من برای خلق طرح‌های گوناگون و کشف زیبایی‌های بی‌پایان دنیای هنر بیش‌تر بود و گویی نیروی بی‌حد و مرز و ذهنی خستگی‌ناپذیر برای مشاهده و یادگیری و تمرین در این زمینه در اختیار داشتم. هنر برای کودک مانند دنیایی پر از دیدنی‌ها و جاذبه‌های گوناگون است که پایانی ندارد و هر اندازه در گوشه و کنار آن جست و جو می‌کند باز هم چیزهایی بدیع و تازه کشف می‌کند و به همان میزانی که در این مسیر قدم برمی‌دارد و کوشش می‌کند تا آثار تازه خلق کند و درس‌های جدید بیاموزد بر قدرت تخیل و میزان خلاقیت و مهارت‌های ذهنی او افزوده می‌شود. به همین جهت من انگیزه‌ای قوی پیدا کردم تا دختر

خردسال هنر دوستم را هر چه بیشتر با دنیای هنر نقاشی آشنا کنم و به او کمک کنم تا بتواند تا جایی که عطش دارد از این دریای زلال بی‌کران سیراب شود و همان گونه که من در سن خردسالی حداکثر لذت و بهره را از فراگیری و درک این رشته بوده‌ام او نیز بیشترین بهره را در این زمینه داشته باشد، ضمن این که با انجام فعالیت‌های مفید هنری بر خلاقیت و مهارت‌های هوشی و فکری او نیز افزوده شود.

به این منظور در دوره‌های مربی‌گری نقاشی کودک شرکت کردم تا جدیدترین اطلاعات و تکنیک‌های نوین آموزشی را فرا بگیرم و با فعالیت‌های خلاقانه‌ی نقاشی و طراحی کودکان بیشتر آشنا شوم.

ضمن این که در این دوران در سایت‌های خارجی و وبلاگ‌ها و شبکه‌های اجتماعی نیز جست‌وجو کردم و با متدهای آموزشی و روش‌ها و تمرین‌هایی که در دیگر کشورها برای بالا بردن خلاقیت و قدرت تجسم و تخیل کودکان استفاده می‌شود نیز آشنا شدم. نکته‌های جالب و جدیدی نظر مرا به خود جلب کرد که شاید تا پیش از این کمتر به آن توجه کرده بودم، در مجموع متوجه شدم که متدهای آموزشی در این زمینه در سال‌های اخیر تغییراتی مهم و اساسی پیدا کرده‌اند و بخصوص در کشورهای توسعه یافته و پیش‌رو در این مورد، شیوه‌های نوین و تازه‌ای جهت پرورش خلاقیت تصویری و تجسمی کودکان ارائه شده است که با آن چه والدین و مربیان ما هنوز هم به عنوان شیوه‌های متداول و رایج در خانه و مدارس و مهدهای کودک استفاده می‌کنند بسیار متفاوت است و چه بسا بسیاری از این آموزش‌های قدیمی از دیدگاه امروزی

منسوخ و مخرب محسوب می‌شوند. به عنوان مثال کتاب‌های رنگ‌آمیزی که سالیان سال به عنوان یکی از متداول‌ترین سرگرمی‌ها و روش‌های آموزشی هنر برای کودکان در سنین مختلف مورد استفاده قرار گرفته‌اند، از دیدگاه امروزی روانشناسی هنر و روانشناسی آموزش نه تنها کارایی مفید و جنبه‌ی آموزشی مثبت ندارند بلکه در صورت استفاده‌ی مداوم می‌توانند اثر خلاقیت‌گشی و سرکوب‌کننده‌ی استعداد هنری در کودکان داشته باشند. همچنین برخی از کتاب‌ها و مجموعه‌های تصویری که تحت عنوان آموزش آسان طراحی و نقاشی برای کودکان در بازار وجود دارند، بدلیل این که از شیوه‌های غیراصولی و غیرعلمی استفاده می‌کنند، هیچ مهارت پایه‌ای و یا عناصر پرورش خلاقیت را در بر ندارند و تنها کودک را به سمت کپی‌برداری و تقلید سوق می‌دهند. در عین حال تمرین‌ها و فعالیت‌های جدید و راهبردی از سوی محققان و مربیان این رشته معرفی و ارائه شده که علاوه بر جذاب بودن و سرگرم‌کننده بودن برای کودکان، توسعه‌دهنده و پرورش‌دهنده‌ی خلاقیت جسمی و تصویری و افزایش‌دهنده‌ی قدرت تفکر و مهارت‌های ذهنی آن‌ها می‌باشد.

من پس از یافتن و استفاده از این تمرین‌ها و فعالیت‌های آموزشی برای فرزندانم و مشاهده‌ی تأثیر انجام آن بر بهبود مهارت‌های دیداری و تفکر او و همچنین علاقه‌ی مثال‌زدنی دخترم برای انجام این گونه تمرین‌ها، تصمیم گرفتم کتابی از این مجموعه‌ی مفید و سرگرم‌کننده تهیه و تألیف نموده و در اختیار والدین و مربیان عزیز قرار دهم تا از آن برای آموزش و سرگرمی فرزندان دلبند و نوآموزان عزیز بهره ببرند.

در ادامه‌ی مطالب درباره‌ی موضوع خلاقیت در کودکان و روش‌های ارائه شده و تمرین‌های این مجموعه توضیحات بیشتری خواهید خواند.

رشد و پرورش خلاقیت در کودکان، یکی از اصلی‌ترین و مهم‌ترین دغدغه‌های والدین است و اکثر خانواده‌ها دنبال یافتن شیوه‌هایی جهت تقویت خلاقیت فرزندان خود می‌باشند. چرا که امروزه اهمیت این موضوع برای والدین روشن و واضح است که بهره‌مندی از خلاقیت و قدرت تفکر خلاق تا چه اندازه در موفقیت و رسیدن به آینده‌ی روشن مؤثر خواهد بود. فارغ از این که فرزندان ما در چه زمینه‌ای استعداد دارند و قرار است در آینده چه شغل و فعالیتی را دنبال کنند، خلاق بودن سبب پیشرفت و بهبود عملکرد آن‌ها در تمام زمینه‌های زندگی می‌شود و قدرت تفکر و توانایی حل مسئله را در آن‌ها افزایش می‌دهد. در این میان نکته‌ی بسیار مهمی وجود دارد که شاید بسیاری از ما آن را ندانیم، نکته این است که خلاقیت بیش از آن که ذاتی باشد، حاصل پرورش و تمرین است و هر چه فضا و امکانات فراگیرتر و مناسب‌تری جهت رشد این مهارت فراهم باشد، شانس بالا رفتن خلاقیت و قدرت تفکر در کودکان بیشتر خواهد شد. به گفته‌ی روانشناسان خلاقیت در کودکان در سنین ۳ تا ۱۲ سالگی در مراحل اوج خود به سر می‌برد و این دوران مهم‌ترین و حساس‌ترین سال‌ها جهت شکوفایی و پرورش هر چه بهتر این مهارت محسوب می‌گردد. چنانچه در طی این دوران کودک آموزش مناسب و زمان کافی برای رشد و ارتقای مهارت‌های خلاقانه در اختیار نداشته باشد، پس از سپری شدن این سن خلاقیت او به تدریج اُفت می‌کند و کم‌رنگ می‌شود.